

De același autor, la EDITURA VIVALDI
au apărut:

Respect pentru oameni și cărți
CRONICILE FAMILIEI CLIFTON

Doar timpul ne va spune
Păcatele tatălui
Un secret bine păstrat
Ai grijă ce-ți dorești
Mai puternic decât sabia
A venit vremea
A fost un om

ROMANE

Cain și Abel
Fiica risipitoare
Să-i spunem președintelui?
Onoare printre hoți
A patra putere
A 11-a poruncă
Fiii norocului
Impresie falsă
Fără drept de apel
Evanghelia după Iuda
Cărările gloriei
Cap sau pajură

SCURTE POVESTIRI

Să scurtăm povestea
Pisica are nouă vieți
Aici se ascunde o poveste
Spune povestea

JURNAL DE PUȘCARIE vol 1

SERIA WILLIAM WARWICK
Povestea vieții unui detectiv

JEFFREY ARCHER

NU RIȘTI, NU CÂȘTIGI
VOLUMUL I

Traducere: Ana Andreescu

EDITURA VIVALDI
2020

14 iulie 1979

— Nu se poate să vorbești serios.

— Mai serios de-atât nu se poate, tata, și ți-ai fi putut da seama de lucrul acesta, dac-ai fi ascultat vreodată ceea ce ți-am tot spus eu, în ultimii zece ani.

— Dar ți s-a oferit un loc la vechiul meu colegiu de la Oxford, la drept, și, după absolvire, vei putea să lucrezi cu mine în barou. Ce altceva mai mult de-atât și-ar putea dori un tânăr?

— Să i se permită să urmeze cariera pe care și-o alege singur și să nu se aștepte de la el să meargă pe urmele tatălui său.

— Asta ar fi un lucru chiar așa de rău? La urma-urmelor, eu mă bucur de o carieră fascinantă și meritorie și, îndrăznesc să sugerez, de oarecare succes.

— De un succes strălucitor, tata, dar nu despre cariera ta discutăm noi, ci despre a mea. Și poate că eu nu vreau să fiu un avocat de vârf care își petrece întreaga viață apărând o șleahță de tâlhari pe care niciodată nu s-a gândit să-i invite la masă la clubul său.

— Pari să fi uitat că acei tâlhari ți-au plătit educația și stilul de viață de care te bucuri în prezent.

— Niciodată nu mi se permite să uit lucrul acesta, tata, și acesta este motivul pentru care intenționez să-mi petrec viața asigurându-mă că asemenea răufăcători sunt închiși pe lungi

Libris
Reveniti pentru o nouă scară

perioade de timp și nu să fie eliberați și să-și continue o viață de crime, mulțumită talentului tău avocațesc.

William a crezut că, în sfârșit, îl redusese la tăcere pe tatăl său, dar s-a înșelat.

— Poate că ești de acord cu un compromis, băiete, dragă.

— Nicio șansă, tata, a spus cu fermitate William. Semeni cu un avocat care pledează pentru reducerea pedepsei, deși știe că apără o cauză pierdută. Dar, de această dată, elocința ta se lovește de niște urechi surde.

— Nu-mi permiți nici măcar să-mi expun cazul, înainte de a-l respinge fără ezitare?

— Nu, pentru că eu nu sunt vinovat și nu trebuie să dovedesc unui juriu că sunt nevinovat, numai ca să-ți fac ție plăcere.

— Dar ai fi gata să faci ceva care să-mi facă plăcere, nu-i așa, dragul meu?

În iureșul băătăiei, William și uitase că mama lui stătea așezată, tăcută, la celălalt capăt al mesei, urmărind îndeaproape turnirul dintre soțul și fiul ei. William se pregătise bine să lupte cu tatăl lui, dar știa că, pentru mama lui, nu era loc de niciun meci. A tăcut încă o dată. Tatăl s-a folosit de tăcerea lui.

— La ce te gândești, Onorată Instanță? a întrebat sir Julian, netezindu-și reverele jachetei și adresându-se soției ca și cum ea ar fi fost judecător la Înalta Curte.

— Lui William i se va permite să meargă la ce universitate vrea, să-și aleagă materiile de studiu pe care le dorește și, odată ce va absolvi, să urmeze ce carieră vrea să urmeze, a spus Marjorie. Și, mai important, tu vei renunța cu grație și niciodată nu vei mai deschide acest subiect.

— Mărturisesc că, deși accept judecata ta înțeleaptă, aș putea considera ultima parte cam dificilă, a spus sir Julian.

Mama și fiul au izbucnit în râs.

— Mi se permite să pledez pentru moderație? a întrebat sir Julian, cu inocență.

— Nu, a spus William, pentru că eu voi fi de acord cu termenii mamei numai dacă, timp de trei ani, îmi vei susține necondiționat decizia de a intra în Poliția Metropolitană.

Sir Julian Warwick QC s-a ridicat de la locul lui din capul mesei, i-a adresat soției o scurtă înclinare a capului și a spus fără convingere:

— Dacă așa dorește Înălțimea Voastră...

***

William Warwick își dorise să devină detectiv încă de la vârsta de opt ani, când rezolvase misterul dispariției „tabletelor de Mars”. A fost o misiune simplă care nu a necesitat existența unei lupe i-a explicat el directorului internatului.

Dovada – ambalajul dulce – a fost descoperită în coșul pentru hârtii al vinovatului și acesta nu a putut demonstra că-și cheltuisese din banii de buzunar la magazinul din perimetrul școlii, în acea perioadă de timp.

Și ceea ce a înrăutățit situația pentru William a fost faptul că Adrian Heath era unul dintre cei mai apropiați tovarăși ai lui și el considerase că între ei va urma o prietenie pentru toată viața. Când a discutat cu tatăl lui, pe la jumătatea trimestrului, acesta i-a spus: „Trebuie să sperăm că Adrian a învățat ceva din această experiență, altfel cine știe ce va deveni băiatul acesta”.

În ciuda faptului că William a fost ironizat de colegii lui, care visau să devină doctori, avocați, profesori, chiar și contabili, responsabilul pentru cariere nu s-a arătat deloc surprins când William l-a informat că el va deveni detectiv. Înainte de încheierea trimestrului, ceilalți băieți îl porecliseră Sherlock.

Tatăl lui William, sir Julian Warwick, dorea ca fiul său să meargă la Oxford să studieze dreptul, așa cum făcuse și el cu treizeci de ani înainte! Dar, în ciuda celor mai mari eforturi din partea tatălui său, William rămăsese hotărât să lucreze în poliție, în ziua în care va termina școala. Cei doi bărbați încapățânați au ajuns, în cele din urmă, la un compromis aprobat de către mama lui William. Acesta va merge la Universitate, în Londra, pentru a studia Istoria artei – un subiect pe care tatăl a refuzat să-l considere serios – și dacă, după trei ani, fiul său va continua să-și dorească să devină polițist, sir Julian era de acord să renunțe de bunăvoie la dorința lui. William știa că asta nu se va întâmpla niciodată.

William s-a bucurat de fiecare clipă din cei trei ani ai săi la King's College London, unde s-a și îndrăgostit de câteva ori. Prima dată de Hannah și Rembrandt, apoi de Judy și Turner și, în cele din urmă, de Rachel și Hockney, înainte de a se stabili definitiv la Caravaggio, un amor care va dura toată viața chiar dacă tatăl lui subliniască că marele artist italian fusese un ucigaș și că ar fi trebuit să fie spânzurat. Un motiv destul de bun pentru abolirea pedepsei cu moartea, a sugerat William. Încă o dată, tatăl și fiul nu s-au înțeles unul cu celălalt.

În timpul vacanțelor de vară, William a călătorit cu rucsacul în spate prin Europa, la Roma, Paris, Berlin și chiar la St. Petersburg, pentru a se așeza la cozile formate de alți pasionați care voiau să-i venerateze pe maeștrii din trecut. Când a sosit, în cele din urmă, momentul absolvirii, profesorul lui i-a sugerat să se gândească la un doctorat cu subiectul părții mai întunecate a lui Caravaggio. Partea mai întunecată era exact ceea ce intenționa să cerceteze, a răspuns William, dar mai degrabă dorea să afle mai mult despre criminalii din secolul al douăzecilea, decât despre cei din secolul al șaisprezecelea.

La ora trei fără cinci minute, în după-amiaza zilei de duminică, 5 septembrie 1982, William s-a prezentat la Hendon Police College din nordul Londrei. Din momentul în care a jurat credință reginei până la parada de absolvire petrecută cu șaisprezece săptămâni mai târziu, s-a bucurat de fiecare minut de instrucție.

În ziua următoare, a fost dotat cu uniforma din serj albastru-marin, casca și bastonul de polițist și nu se putea stăpâni să nu-și privească imaginea, ori de câte ori trecea pe lângă o fereastră. Comandantul l-a informat din prima zi de paradă că uniforma de polițist poate schimba personalitatea omului și nu întotdeauna în bine.

Cursurile la Hendon începuseră din a doua zi și se împărțeau în ore de clasă și exerciții fizice. William a învățat toate capitolele legii până a putut să le repete pe de rost. S-a desfășurat cu analizele juridice și ale scenelor în care au avut loc crimele, cu toate că, atunci când i-a fost prezentat simulatorul, a descoperit repede că talentele lui în condusul autovehiculelor erau de-a dreptul rudimentare.

Cum suportase ani de zile o atmosferă de competiție și ceartă cu tatăl lui în timpul micului dejun, William s-a simțit în largul lui în sala de judecată, unde, așezat în boxa martorilor, a fost examinat serios de către ofițerii – instructori și chiar și-a susținut lecțiile de autoapărare, unde a învățat cum să dezarmeze, să pună cătușele și să rețină pe cineva care este mult mai mare decât el. I s-au predat, de asemenea, cunoștințe despre dreptul unui agent de poliție de a aresta, cerceta și intra, despre folosirea forței rezonabile și, cel mai important dintre toate, despre discreție. „Să nu rămâi întotdeauna la litera legii. Uneori, trebuie să folosești bunul simț, care, atunci când ai de-a face cu oameni simpli, vei afla

Libris .RO
Respect pentru mama și tată
că nu este chiar așa de comun.” Așa l-a sfătuit instructorul său.

Examenele erau la fel de regulate ca bățile ceasului, în comparație cu cele din timpul cursurilor de la universitate, și William n-a fost surprins că mai mulți candidați au renunțat, înainte de terminarea cursului.

După ceea ce el a resimțit ca interminabilă o pauză de două săptămâni, după parada de absolvire, William a primit, în sfârșit, o scrisoare în care era anunțat să se prezinte la poliția Lambeth, la ora opt dimineața, în următoarea zi de luni. O zonă a Londrei pe care el nu o vizitase niciodată.

***

Agentul de poliție 565LD se alăturase Poliției Metropolitane ca absolvent, dar a decis să nu se folosească de schema de promovare accelerată care i-ar fi permis să avanseze mai repede, pentru că a vrut să se alinieze, în prima zi, cu fiecare celălalt nou recrut, în termeni de egalitate.

A acceptat ca, fiind polițist în perioada de probă, să rămână cel puțin doi ani la patrulare, înainte de a spera să devină detectiv și, era adevărat, abia aștepta să fie aruncat în vâltoare.

În prima zi ca polițist-stagiar, William a fost ghidat de mentorul său, agentul de poliție Fred Yates, care avea douăzeci și opt de ani în serviciul poliției sub cureaua lui și i se spusese de către inspectorul-șef „să aibă grijă de băiat”.

Cei doi bărbați aveau puține în comun în afară de faptul că voiseră amândoi să fie ofițeri de poliție de la o vârstă fragedă și tații lor făcuseră tot ce le stătuse în puterea lor pentru a-i împiedica să-și urmeze cariera aleasă.

— ABC a fost primul lucru pe care l-a spus Fred, când i-a fost prezentat tânărului recrut ud de sudoare până în

dosul urechilor. Nu a așteptat întrebarea lui William și a continuat:

— Nu accepți nimic. Nu crezi pe nimeni. Verifici tot. Este singura lege cu care trăiesc eu.

În decursul următoarelor câteva luni, Fred i-a făcut cunoștință lui William cu lumea hoților, vânzătorilor de droguri și proxeneților, precum și cu primul său cadavru. Cu zel de sir Galahad, William voia să aresteze pe fiecare răufăcător și să facă din lume un loc mai bun; Fred era mai realist, dar, niciodată, nici măcar o dată, nu a încercat să stingă flacăra entuziasmului tineresc al lui William. Tânărul stagiar a aflat repede că oamenii nu știu dacă polițistul poartă uniforma de două zile sau de douăzeci de ani.

— E vremea să oprești prima ta mașină, i-a spus Fred lui William în a doua lui zi pe teren, oprindu-se la un semafor. Ne învârtim pe-aici, până când trece cineva pe roșu și atunci, tu poți merge în mijlocul străzii și-l tragi pe dreapta.

William arăta neîncrezător.

— Lasă restul în seama mea, a continuat Fred. Vezi copacul acela, la o sută de yarzi depărtare? Mergi și te ascunde după el și așteaptă până când îți dau eu semnalul.

William își auzea inima bătându-i când s-a oprit în spatele copacului. N-a avut mult de așteptat, până când Fred a ridicat un braț și a strigat:

— Hillman-ul albastru! Pune mâna pe el!

William a ieșit în stradă, și-a ridicat brațul și i-a indicat șoferului să tragă la marginea trotuarului.

— Să nu spui nimic, a spus Fred, când s-a alăturat proaspătului recrut. Urmărește cu atenție și notează tot.

Au mers amândoi la mașină, în timp ce șoferul cobora geamul.

— Bună dimineața, domnule, a spus Fred. Știți că ați trecut pe roșu?

Șoferul a aprobat dând din cap, dar nu a vorbit.

— Pot să vă văd permisul de conducere?

Șoferul a deschis torpedoul, a extras permisul și i l-a dat lui Fred. După ce-a studiat documentul câteva secunde, Fred a spus:

— Este deosebit de periculos, în acest moment al dimineții, pentru că, în apropiere, sunt două școli, domnule.

— Îmi pare rău, a spus șoferul. Nu se va mai întâmpla. Fred i-a dat înapoi permisul.

— De această dată, primiți numai avertisment, a spus el, în timp ce William nota numărul mașinii. Poate veți fi un pic mai atent, în viitor, domnule.

— Vă mulțumesc, domnule polițist, a spus șoferul.

— De ce numai avertisment când îi puteai da amendă? a întrebat William, în timp ce mașina se îndepărta încet.

— Datorită atitudinii. Omul a fost politicoș, a recunoscut greșeala, și și-a cerut scuze. De ce să enervezi un cetățean care prețuiește legea în mod normal?

— Așadar, cum ar fi trebuit să fie pentru a-l amenda?

— Dacă ar fi spus: „Nu ai nimic altceva mai bun de făcut, domnule polițist?” sau, mai rău, „N-ar trebui să te ocupi de adevărații criminali?” sau favorita mea „Nu ești conștient de faptul că eu îți plătesc salariul?”. Dacă mi s-ar fi adresat cu oricare din aceste exprimări, l-aș fi amendat fără ezitare. Ține minte, odată a trebuit să duc la sediu un individ și să-l arestez pentru câteva ore.

— A fost violent?

— Nu, cu mult mai rău. Mi-a spus că era prieten bun cu comisarul și că voi mai auzi de el. Așa că i-am spus că-l poate suna pe comisar de la sediu. William a izbucnit în râs. Gata, a spus Fred, du-te în spatele copacului. Data următoare, poți purta tu conversația și eu o voi urmări.

Sir Julian Warwick QC stătea în capul mesei, cu capul îngropat în *Daily Telegraph*. Scotea ocazional câte un sunet ț-ț, în timp ce soția sa, așezată la celălalt capăt al mesei, continua să se lupte cu cuvintele încrucișate. În zilele bune, Marjorie completa ultimul cuvânt înainte ca soțul ei să se ridice de la masă pentru a pleca la Lincoln's Inn. În zilele proaste, trebuia să-i ceară lui sfatul, un serviciu pe care el îl taxa de obicei, cu o sută de lire pe oră. În asemenea situație, el îi amintea cu regularitate că îi datorează peste 20.000 de lire sterline. Zece pe orizontală și patru pe verticală o jefuiau, pur și simplu?

Sir Julian ajunsese la conducători în momentele în care se lupta cu ultimul cuvânt. Tot nu era convins că pedeapsa cu moartea ar trebui să fie abolită, în mod special când victima era un polițist sau un funcționar public, dar nici *Daily Telegraph* nu era. A întors pagina pentru a afla scorul cu care câștigase clubul de rugby Blackheath împotriva echipei Richmond, în derby-ul lor anual. După ce-a citit raportul meciului, a abandonat pagina de sport, deoarece considera că jurnalul acorda prea mult spațiu fotbalului. Încă un semn că națiunea se ducea de răpă.

— Încântătoare fotografie a lui Charles și a Dianei, în *The Times*, a spus Marjorie.

— Asta nu va dura, a spus Julian, în timp ce se ridica de la locul lui și se îndrepta spre celălalt capăt al mesei, cum făcea în fiecare dimineață, și și-a sărutat soția pe frunte. Au făcut schimb de ziare, așa încât să poată studia raportul juridic în timpul călătoriei cu trenul, spre Londra.

— Să nu uiți că duminică vin copiii să mâncăm împreună la prânz, i-a reamintit Marjorie

— William și-a susținut examenul de detectiv? a răspuns. el cu o întrebare.

— După cum știi foarte bine, nu-l poate susține decât după ce-și încheie cei doi ani de muncă pe teren, ceea ce nu se va întâmpla decât peste minimum șase luni.

— Eu încă nu am renunțat, a spus sir Julian.

— Fii măcar mulțumit că cel puțin fiica noastră a mers pe urmele tale.

— Dacă mă asculta, acum era deja un avocat calificat.

— Dacă l-ai fi ascultat, ai fi știut că este de departe mai interesat să caute criminali decât să afle căi de a-i lăsa în libertate.

— Grace n-a făcut deloc acest lucru, a pufnit sir Julian. Fata asta va ajuta pe orice om lipsit de speranță pe care-l va întâlni.

— Are o inimă de aur.

— Atunci te urmează pe tine, a spus sir Julian, studiind soluția pe care nu o găsisese pentru careu: *personaj care arată ca un baston*. Șapte..

— Subțire, a spus sir Julian, pe ton triumfător. Singurul bărbat care intră în armată ca soldat și sfârșește ca mareșal.

— Parcă ești William, a spus Marjorie. Dar, abia după ce el închisese ușa în urma lui.

William și Fred au părăsit secția imediat după ora opt să-și facă patrularea matinală. „Nu prea se petrec crime la această oră a dimineții”, l-a asigurat Fred pe tânărul stagiar. „Criminalii sunt ca bogătașii, nu se trezesc înainte de ora 10.”

În cele optsprezece luni trecute, William se obișnuise cu des-repetatele perle de înțelepciune ale lui Fred, care se dovediseră mult mai folositoare decât orice se putea găsi în manualul Poliției Metropolitane despre îndatoririle unui polițist.

— Când îți dai examenul de detectiv? l-a întrebat Fred, în timp ce mergeau agale pe Lambeth Walk.

— Nu mai devreme de un an, a răspuns William. Dar nu cred că vei scăpa de mine prea repede, a adăugat el, în timp ce se apropiau de chioșcul de ziare local. A aruncat o privire peste titluri: PC (Partid Conservator) Yvonne Fletcher ucisă în fața Ambasadei Libanului.

— Mai mult ca sigur ucisă, a spus Fred. „Sărmana!” Un timp, Fred n-a mai spus niciun cuvânt. Am fost polițist toată viața, și mi se potrivește foarte bine, a reușit el să spună, în cele din urmă. Dar tu...

— Dacă voi reuși, a spus William. Ție va trebui să-ți mulțumesc.

— Eu nu sunt ca tine, Coristule, a spus Fred. William s-a temut că va rămâne cu porecla asta, toată cariera sa. Prefera Sherlock. Nu recunoscuse niciodată în fața vreunui